



I Rusmiddelcentret Faxe skræddersyr de en behandling til familierne

I de sidste ti år har Faxe Kommune haft fokus på at inddrage de pårørende, når en borger skal i alkoholbehandling. Alkoholbehandlingen er fleksibel og bliver tilpasset de enkelte familier.

AF MARIANNE PILEGAARD

’Når den drikkende henvender sig i rusmiddelcentret, taler vi med ham eller hende om at inddrage familien. I begyndelsen kan de godt føle modstand imod det, men når de så sidder i en samtale sammen med deres kæreste eller ægtefælle, så giver det mening,’ fortæller alkoholkonsulent i Rusmiddelcentret Faxe Nina Borre Secher.

Hun har arbejdet i Rusmiddelcentret Faxe i tre år og har, ligesom sine kollegaer, lige fra starten haft fokus på at inddrage familien til de alkoholafhængige borgere i centrets arbejde. Samtidig har de også udviklet og optimeret hjælpen til pårørende. Alkohol- og stofbehandling er slået sammen til én enhed i Faxe, og den familieorienterede behandling er derfor rettet mod både alkohol- og stofmisbrugere og deres familier.

’Problemerne er de samme, uanset om en person er afhængig af alkohol eller stoffer, og det samme gælder for de pårørende. Det handler om grænser, uforudsigelighed, ansvar, skyld og belastning af ens øvrige liv; arbejdet, skolen og det sociale netværk. For de pårørende handler det om at lære at stole på egne oplevelser samtidig med, at mange føler en kæmpe loyalitetskonflikt,’ forklarer Nina Borre Secher.

Familiebehandlings virkning er påvist

Effekten af at tilbyde familien hjælp og vejledning i alkoholbehandlingen er for længst påvist. Allerede i 2006 udgav Center for Rusmiddelforskning i samarbejde med Sundhedsstyrelsen en rapport om effekten af familieorienteret alkoholbehandling. Her blev det bl.a. konkluderet, at behandling rettet mod familierne kan nedsætte misbrugerens alkoholforbrug og samtidig anspore den alkoholafhængige til at gå i behandling. Familiebehandling reducerer også familiemedlemmernes symptomer på stress og depression og

giver bedre trivsel i familien, færre skilsmisser, mindre vold og færre psykosociale problemer hos børnene, ligesom det også forebygger senere misbrug af rusmidler blandt børnene.

I Faxe har man hele tiden fulgt anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen, som flere gange har oprettet puljer til behandling og støtte for pårørende til mennesker med alkoholmisbrug, som misbrugscentre kunne søge.

’Vi udvikler vores tilbud på baggrund af forskning, og den viser, at det giver bedre resultater, når man inddrager familien i alkohol- og stofbehandling. Samtidig er rigtig mange partnere og børn ramt af konsekvenserne af et familiemedlems alkoholproblemer, og nogle af dem er svært belastede og kan være det i lang tid. Vi vil gerne være med til at mindske de skader. Og samtidig er den helhedsorienterede rusmiddelbehandling simpelthen mere meningsfuld,’ siger Nina Borre Secher.

Behandlingen tilpasses familier og personer

Familiebehandling giver i den grad mening for alkoholkonsulent Nina Borre Secher.

’Kun at behandle den drikkende er, som jeg har hørt psykolog Birgit Trembacz udtrykke det, ligesom en bil, der kører galt, og ambulancefolkene kun tager chaufføren med, men lader passagererne blive siddende på bagsædet. Desuden er alkoholmisbruget ofte kun et symptom på andre problemer, som vi får afdækket og behandlet i samtalerapien.’

Når en person, der drikker, henvender sig om behandling i Faxe, får han eller hun først en samtale med en alkoholkonsulent. Her bliver de tilbudt, at deres partner, børn eller andre nære pårørende kan blive inddraget. Behandlingen af de pårørende kan så foregå i samarbejde med en familierapeut fra Familiehuset. I Faxe har de en hel vifte af tilbud til både den alkoholafhængige og de pårørende: Grup-

pesamtaler, individuel samtalerapi, familiesamtaler, børnegrupper, og for personen med alkoholmisbrug kan terapi kombineres med medicinsk behandling i samarbejde med lægen.

'Familier og mennesker er forskellige, så vi er meget fleksible i forhold til, hvordan vi skruer behandlingen sammen for den enkelte person og familierne, og det kan også ændre sig under forløbet,' fortæller Nina Borre Secher.

Som eksempel nævner hun en kvinde, der henvendte sig på sin datters vegne, fordi datterens far drak. I det tilfælde talte Nina og en familieterapeut først sammen med moren og barnet, hvorefter datteren gik hos familieterapeuten, og moren fik samtaler med alkoholkonsulenten. Faren blev inviteret med til en samtale og valgte herefter selv at søge behandling. Senere, efter at datteren havde afsluttet sine samtaler, gik forældrene både til individuelle samtaler og parsamtaler med en alkoholkonsulent og en familiebehandler.

Dybde og forståelse følger med familiebehandling

'Det giver mere dybde i behandlingen, når de pårørende kommer med,' forklarer Nina Borre Secher.

Alkoholpolitisk handleplan i Faxe

I 2009 udformede Faxe Kommune *Alkoholpolitikens dynamiske handleplanskatalog* med et øget fokus på familien. Den var inspireret af Sundhedsstyrelsens projekt *Børn i familier med alkoholproblemer 2004 – 2009*, der udmøntede en række anbefalinger til, hvordan kommunerne bedre kunne hjælpe pårørende til mennesker med alkoholmisbrug.

Faxe Kommunes handleplan blev til i samarbejde med Stevns Kommune, og de to kommuner etablerede et fælles tilbud om familieorienteret alkoholbehandling. Samtidig fik Faxe satspuljemidler til indsatsen.

I 2014 fik Faxe og Stevns Kommuner del i Sundhedsstyrelsens pulje til familieorienteret alkoholbehandling. Endvidere er alkoholkonsulenterne i Faxe og Stevns løbende blevet uddannet i familieorienteret alkoholbehandling via Sundhedsstyrelsens kurser.

'Partnerens forståelse for hinanden, deres måde at kommunikere på og dynamikken imellem dem bliver bedre. Og begge parter skal jo ændre adfærd. Fx påtager partneren sig ofte for meget ansvar og giver misforstået hjælp: "Hvis nu jeg gør sådan og sådan, så drikker han nok ikke". Partnerne har ofte brug for at



Alkohol- og stofbehandling er samlet i ét hus i Faxe.



Behandlingsforløbene bliver tilpasset de enkelte familier i rusmiddelbehandlingen i Faxe og på Stevns, fortæller alkoholkonsulent Nina Borre Secher (th). Her sammen med sin kollega Jane Schwensen.

arbejde med at slippe kontrol samt at mærke at give plads til egne behov. Og så er tillid altid et kæmpe *issue* mellem et par, hvor den ene har et alkohol- eller stofmisbrug. For børns vedkommende handler det ofte om, at de påtager sig en voksenrolle, dækker over far eller mor og prøver at passe på den voksne eller forhindre druk. Og børnene er både loyale, vrede og i tvivl om, hvem de skal holde med, hvis forældrene har mange konflikter.

Alkoholkonsulenten ser mange *aha*-oplevelser, især hos den, der drikker, når familien taler sammen i terapien.

'Når jeg i starten af et forløb spørger en forælder: Hvordan tror du, at det har påvirket dine børn, at du drikker? Så svarer nogle: "Det ved børnene slet ikke."

Nina Borre Secher holder en kort pause.

'Men det ved børnene næsten altid.'

Og det finder forældrene ud af gennem behandlingen.

'Efterhånden opdager forældrene selv, hvor anderledes de er som forældre, når de ikke drikker. De er mere nærværende, har mere overskud til børnene og lærer deres børn at kende på en helt anden måde.

En lettelse for børn at tale ud

Ved familiesamtaler får børnene også mulighed for at fortælle forældrene, hvordan de oplever forældrenes

alkoholforbrug.

'Det er en lettelse for børnene at tale om det. De kommer af med deres tanker over for forældrene, og de kommer selv til bedre at forstå, hvad der foregår, og bliver bekræftet i det, de selv har set og mærket,' fortæller alkoholkonsulenten.

'For både partner og børn er det også vigtigt at erkende, at det ikke er udtryk for ligegyldighed, når deres nære drikker. Og samtidig taler vi om, at tilbagefald ofte er en del af et behandlingsforløb, og hvordan de skal tackle det.'

Ifølge Sundhedsstyrelsen har en person i gennemsnit haft et alkoholmisbrug i 10-12 år, før vedkommende opsøger behandling. Og alkoholmisbruget foregår ofte i de år, hvor børnene er små. Samtidig kan det skade børn at vokse op med forældre, der drikker. Fx udvikler hver tredje barn af en alkoholmisbruger selv et misbrugsproblem, og 44 procent af alle anbringelser af børn har med alkohol- eller stofmisbrug at gøre.

'Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt konkludere, at vi forebygger misbrug af rusmidler blandt vores borgere, men jeg har en oplevelse af, at flere søger behandling tidligere. Den megen opmærksomhed på især børn i familier med alkoholproblemer har gjort folk mere opmærksomme på det, tror jeg. Og vi vil gerne nå ud til endnu flere familier tidligere, så flere får den hjælp, de har brug for,' siger Nina Borre Secher. ■

Familieorienteret alkoholbehandling i Faxe og Stevns 2016:

171 borgere var indskrevet til alkoholbehandling:

- 37 havde børn under 18 år
- 6 fik behandling i samarbejde med en familierapeut
- 3 havde både partner og børn med i behandling
- 25 havde partneren med i behandlingen
- 2 havde kun deres børn med til samtaler
- 3 partnere fik samtaler, uden at den alkoholafhængige var i behandling
- 11 tilfælde var kun partner og børn i behandling uden den alkoholafhængige
- 4 unge pårørende modtog behandling